

Адреса для листування: а/с 316, м. Львів, 79000, Україна. Адреса: вул. Івана Франка, 9, оф. 1а, м. Львів, 79005.
Тел./факс: +(38) 032-225-76-82. Тел. +(38) 032-243-38-88. Електронна скринька: epi@mail.lviv.ua. Веб-сайт: <http://epi.org.ua>.

Бондаренко О.В.,
Комітет з питань екологічної
політики та природокористування
Абрамовський Р.Р.,
Міністерство енергетики та захисту
довкілля України

*Щодо відповідності новоприйнятих змін до
Закону України «Про угоди про розподіл продукції»
вимогам Директиви про оцінку впливу на довкілля*

МБО «Екологія-Право-Людина» із прикрістю відзначає факт прийняття Парламентом України Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо урегулювання питання видобутку бурштину» 19 грудня 2019 року. Враховуючи значні негативні наслідки для держави, ми вчергове просимо розглянути наші аргументи щодо відповідності змін до Закону України «Про угоди про розподіл продукції» вимогам Директиви ЄС про ОВД.

Принциповим є не лише те, чи проводитиметься ОВД для діяльності, що здійснюватиметься на умовах УРП, але й на якому етапі прийняття рішень у сфері УРП вона проводитиметься.

Відповідно до статті 2 Директиви про ОВД, Держави-члени приймають усі необхідні заходи для того, щоб до надання дозволу проекти, що можуть мати істотний вплив на довкілля в силу, зокрема, їх природи, розміру чи місця розташування, підлягали вимогам щодо отримання дозволу та оцінки їх впливу на довкілля.

Згідно із статтею 6 Директиви про ОВД зацікавленій громадськості надаються можливості для ранньої та ефективної участі в процедурах прийняття рішень щодо довкілля, зазначених у статті 2 (2), і для цього право висловлювати зауваження та думки, коли всі варіанти є відкритими для компетентного органу чи органів влади до прийняття рішення щодо заяви на отримання дозволу.

Відповідно до статті 8а Директиви про ОВД, рішення про надання дозволу повинно містити щонайменше таку інформацію:

- (а) **мотивований висновок**, зазначений у статті 1 (2) (g) (iv);
(iv) мотивований висновок компетентного органу щодо значного впливу проекту на довкілля;
- (б) усі **екологічні умови**, що додаються до рішення, опис будь-яких особливостей проекту та/або заходів, передбачених для уникнення, запобігання

або зменшення та, якщо можливо, компенсації значних несприятливих впливів на довкілля, а також, де це доцільно, моніторингові заходи.

Усі вищезазначені вимоги Директиви про ОВД виконуються у звичайній процедурі розгляду звернення особи за спеціальним дозволом на користування надрами. Подаючи заявку на спецдозвіл, особа повинна надати результати ОВД (звіт з ОВД, висновок з ОВД, а також звіт про громадське обговорення); екологічні умови висновку з ОВД включаються до спеціального дозволу на користування надрами.

Однак, через нещодавно прийняті зміни до Закону України «Про угоди про розподіл продукції» (надалі – УРП, Закон про УРП), процедура ОВД для діяльності, що реалізуватиметься в рамках УРП, буде здійснюватися після підписання УРП державою.

Згідно з преамбулою Закону про УРП цей Закон спрямований **на створення сприятливих умов** для інвестування пошуку, розвідки та видобування корисних копалин **на засадах, визначених угодами про розподіл продукції.**

Згідно із статтею 2 Закону про УРП

– відносини, що виникають у процесі виконання пошукових робіт, розвідки та видобування корисних копалин **регулюються УРП**, що укладається згідно з цим Законом;

– права та обов'язки сторін УРП визначаються згідно з цивільним законодавством України, з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом;

– у разі якщо законодавчими актами України встановлені інші правила, ніж передбачені цим Законом, **застосовуються правила цього Закону.**

Згідно із статтею 4 Закону про УРП

– відповідно до угоди про розподіл продукції одна сторона - Україна (далі - держава) **доручає іншій стороні - інвестору на визначений строк проведення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин** на визначеній ділянці (ділянках) надр та ведення пов'язаних з угодою робіт, а інвестор зобов'язується виконати доручені роботи за свій рахунок і на свій ризик з наступною компенсацією витрат і отриманням плати (винагороди) у вигляді частини прибуткової продукції.

– Держава **забезпечує надання інвесторам погоджень, квот, спеціальних дозволів на користування надрами** та інше, передбачених УРП.

Згідно із частиною 2 статті 8 Закону про УРП, істотними умовами УРП серед іншого є:

– умови надання земельної ділянки для потреб, пов'язаних з користуванням надрами, та ділянки надр;

– проект рекультивації земель, порушених під час проведення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин;

– перелік, обсяги і строки виконання передбачених угодою робіт;

– права та обов'язки сторін, зокрема права інвестора щодо користування землею, надрами;

– умови використання корисних копалин;

– вимоги щодо раціонального і комплексного використання та охорони надр і довкілля;

– порядок консервації або ліквідації гірничих об'єктів.

Згідно із Законом, ці умови визначаються **виключно УРП** (частина 3 статті 8). **Вичерпний перелік** правил, норм, стандартів виконання робіт, пов'язаних із використанням надр, охороною навколишнього середовища, використанням та

переробкою мінеральної сировини, включаються як невід'ємні частини до УРП (частина 4 статті 8).

Крім того, УРП щодо вуглеводнів повинні передбачати (стаття 9)

- порядок і строки оцінки рівня забруднення довкілля в районі експлуатації ділянки надр (земельної ділянки, наданої для потреб, пов'язаних з користуванням надрами) на момент укладення угоди;
- обсяги і строки виконання природоохоронних заходів.

Згідно із статтею 17 особливості користування надрами під час виконання УРП, передусім пов'язані з наданням, передачею та припиненням (зупиненням чи обмеженням) права користування надрами, а також із **правовим оформленням таких відносин, визначаються цим Законом та угодою про розподіл продукції**. Спеціальний дозвіл на користування надрами на умовах УРП надається на ім'я кожного інвестора - учасника такої угоди **на підставі та на умовах укладеної УРП** на строк дії такої угоди в межах ділянки надр та на умовах, передбачених такою угодою.

Враховуючи природу та зміст УРП, а також залежність спеціального дозволу на користування надрами від умов УРП згідно українського законодавства, УРП становить собою «дозвіл» (development consent) в розумінні статей 2 та 8а Директиви з ОВД.

Нещодавно прийняті зміни до Закону про УРП вимагають проведення ОВД під час виконання УРП (після прийняття рішення, яке фіксує усі умови), на протидію попередньому режиму, коли ОВД здійснювалося в процесі переговорів щодо проекту УРП (до підписання УРП та видачі спецдозволу). Відповідно до нового режиму висновок з ОВД та його умови не включатимуться та жодним чином не впливатимуть на УРП та її умови.

Проведення ОВД у ході виконання УРП, тобто після того, як усі умови (включаючи екологічні) зафіксовані у УРП, не має сенсу з таких причин:

- екологічні умови висновку з ОВД не будуть обов'язковими для інвесторів, оскільки всі умови використання надр встановлюються виключно УРП, а інше законодавство, нормами та умови не застосовуються;
- ОВД відбуватиметься занадто пізно в процесі прийняття рішень, коли всі рішення вже прийняті, роблячи участь громадськості беззмістовною;
- результати оцінки транскордонного впливу не зможуть будь-яким чином впливати на умови, що встановлюються у УРП, що буде також порушенням міжнародних зобов'язань за Конвенцією Еспо.

Виходячи з вищенаведеного, ми вважаємо, що зміни до Закону про УРП не відповідають статтям 2, 6 та 8а Директиви про ОВД. Разом з тим, МБО «Екологія-Право-Людина» буде рада сприяти уряду і парламентарям у врегулюванні цієї ситуації.

Виконавчий директор
МБО «Екологія-Право-Людина»

Олена Кравченко

Виконавець:
Алексеева Єлизавета